

**UNIVERSITATEA DE STAT DE EDUCAȚIE FIZICĂ ȘI SPORT
A REPUBLICII MOLDOVA**

Cu titlu de manuscris
C.Z.U.: 796.5:316.6 (043.4).

GROSU Maria

**PRACTICAREA DIVERSELOR FORME ALE TURISMULUI ACTIV ÎN VEDEREA
SOCIALIZĂRII ADOLESCENȚILOR**

Specialitatea: 533.04. Educație fizică, sport, kinetoterapie și recreație

Rezumatul tezei de doctor în științe ale educației

CHIȘINĂU, 2022

**Teza a fost elaborată la Catedra Natație și Turism
a Universității de Stat de Educație Fizică și Sport a Republicii Moldova**

Conducător științific:

RÎȘNEAC Boris, doctor în științe pedagogice, profesor universitar, USEFS, Chișinău

Componența Consiliului Științific Specializat:

DORGAN Viorel, doctor habilitat în științe pedagogice, profesor universitar, USEFS - președinte;

BRANIȘTE Gheorghe, doctor în științe pedagogice, conferențiar universitar, USEFS – secretar științific;

CHIRAZI Marin, doctor în științe pedagogice, profesor universitar, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, România - membru;

ONOI Mihail, doctor în științe pedagogice, conferențiar universitar, USEFS, Chișinău - membru;

GONCEARUC Svetlana, doctor în pedagogie, profesor universitar, USEFS, Chișinău - membru.

Referenți oficiali:

SPĂTARU Tatiana, doctor habilitat în sociologie, conferențiar universitar, Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice, Centrul Sociologie și Psihologie Socială, Chișinău;

DANAIL Sergiu, doctor în științe pedagogice, profesor universitar, USEFS, Chișinău.

Susținerea tezei va avea loc la 15.02.2022, ora 16:30, aud 105 (sala mică a Senatului) în ședința Consiliului Științific Specializat D 533.04. din cadrul Universității de Stat de Educație Fizică și Sport a Republicii Moldova (adresa: str. A. Doga, 22, Chișinău, MD-2024).

Teza de doctor și rezumatul pot fi consultate la Biblioteca Universității de Stat de Educație Fizică și Sport și pe pagina web a ANACEC (www.cnaa.md).

Rezumatul tezei a fost expediat la data de _____ 2022.

**Secretar științific al Consiliului Științific
Specializat, doctor în științe pedagogice,
conferențiar universitar**

BRANIȘTE Gheorghe

**Conducător științific,
doctor în științe pedagogice,
profesor universitar**

RÎȘNEAC Boris

Autor:

GROSU Maria

©Grosu Maria, 2022

Cuprins

Repere conceptuale ale cercetării	4
Fundamentarea conceptului de socializare a adolescenților în practicarea formelor de turism activ (conținutul de bază al capitolului 1).....	8
Ansamblul metodologic al cercetării procesului de socializare a adolescenților în practicarea formelor de turism activ (conținutul de bază al capitolului 2).....	9
Argumentarea experimentală a eficacității Programului turismului activ privind socializarea adolescenților (conținutul de bază al capitolului 3)	20
Concluzii generale și recomandări	Ошибка! Закладка не определена.
Bibliografie	26
Lista publicațiilor autorului la tema tezei	28
Adnotare (în limbile în română, rusă, engleză).....	31
Foaia privind datele de tipar	33

REPERE CONCEPTUALE ALE CERCETĂRII

Actualitatea și importanța problemei abordate. Relevanța temei de cercetare este determinată de importanța aplicativă a practicării diverselor forme ale turismului activ în vederea socializării adolescenților, precum și de extinderea abordărilor teoretico-empirice în structura cunoștințelor pedagogice, legate de fundamentarea oportunităților de socializare a adolescenților în baza activităților turistice. Decizia de studiere a acestei teme este determinată de extinderea spectrului de metode alternative de socializare, precum și de impactul negativ al stilului de viață sedentar, condiționat de Internet și, mai recent, de pandemia de coronavirus.

Analiza situației în mediul adolescenților din Republica Moldova relevă că, pe fondul fenomenelor de criză din ultimii ani, se înregistrează intensificarea formelor de comportamente ce se abat de la regulile de bună conviețuire în societate. Adolescenții sunt supuși riscului de a adopta conduite criminale și deviante, declin moral, dependența de droguri, abuzul timpuriu de alcool, fuga de acasă, lipsa încrederii în sine, incapacitatea de a face față în mod activ dificultăților vieții cotidiene.

Problema supusă cercetării are o importanță distinctă atât pentru instruire și educare, cât și pentru colectivitate în general. Viitorul societății noastre se bazează pe generația tânără, iar adolescenții trebuie să fie pregătiți pentru asumarea calității autoconducerii, a coordonării colectivității și societății, contribuind la menținerea și îmbunătățirea vieții umane. Însăși activitățile turistice, desfășurate în cadrul formelor de turism activ, reprezintă un mijloc eficient de dezvoltare echilibrată a adolescenților și de integrare în societate. În cadrul practicării formelor de turism activ, se urmărește dezvoltarea echilibrată a adolescentului, formarea capacităților lui motrice, a deprinderilor și priceperilor, care împreună contribuie la destindere și recreere, la dezvoltarea personalității și la socializarea adolescentului.

Actualitatea și importanța problemei abordate este determinată de: 1) necesitatea eficientizării procesului de socializare a adolescenților în condițiile societății moderne; 2) extinderea cunoștințelor sociopedagogice privind procesul de socializare a adolescenților prin diferite forme de turism activ; 3) valorificarea potențialului de socializare a turismului activ și a gradului de implementare al acestuia în procesul de învățare și activitate extracurriculară.

Descrierea situației din domeniul de cercetare și identificarea problemelor de cercetare. Suportul informațional al cercetării a inclus surse științifice ale autorilor din Republica Moldova și străini, ghiduri turistice, site-uri oficiale de Internet, precum și date statistice. Un rol important în realizarea studiului îl are experiența de organizare și participare în cadrul traseelor turistice a autorului tezei de doctorat. Fapt ce a permis acumularea materialului empiric și interpretarea acestuia.

Diferite aspecte ale problemei cercetate au fost studiate de autorii naționali: Blajco V. [1], Cemortan S.[7, 8], Paladi A. [25], Paladi O. [26], Pavlenko L. [29], cât și străini: Albu E. [2], Bujdoiu N. [6], Crețu T. [11], Dobrescu A. [13], Dumulescu D., Matei C. [15], Milcu M. [21], Modrea M. [22], Mogonea F. [23], Moldovan E. [24], Rădulescu S. [31], Магомедалиева А. [44], Рубчевский К. [46], Селезнева М. [47], Чучина Н. [49], Rădulescu S., Banciu D. [31], Berger K., [4], Ferguson A., Zimmerman, M., [18], Gonzalez TMI, Saavedra J, Rojo P. [19], Eisenstein E. [16], Espinosa L. [17] și alții.

Analizele autorilor din domeniile psihologiei și turismului, precum Crețu T. [9, 10], Dima L. [12], Paladi A. [25], Zaharia A. [33], Андреевская Е. [34], Возняк С. [37], Горяева Т. [38], Дворянинова Е. [39] și alții, demonstrează că organizarea diferitor tipuri de activități (jocuri, excursii, frecventarea diverselor centre de recreere, activități cu scop social-educativ desfășurate în cadrul taberelor de odihnă, variate forme de activități turistice) eficientizează procesul de socializare în rândul adolescenților, cultivându-le spiritul creativ, încrederea în sine, dezinhibarea și, în același timp, îi pregătește să-și asume rolul de identitate socială.

Sinteza cercetărilor reliefează că preocupările pentru turismul modern evoluează într-o varietate de forme. Turismul activ este una dintre direcțiile de dezvoltare, asociată cu procesele de globalizare și ecologizare, a predominării modului de viață sedentar. Paralel cu dezvoltarea standardelor de calitate înaltă a serviciilor turistice, se înregistrează o creștere a cererii pentru turismul alternativ, precum ecologic, sportiv, natural, inclusiv activ. Această tendință va determina actualizarea produsului turismului activ, inclusiv din perspectiva valorificării specificului regional, cultural și al resurselor naturale.

Apreciind valoarea incontestabilă a realizărilor științifice în domeniu, relevăm faptul că rămân insuficient studiate condițiile și tehnologiile socializării adolescenților pe baza implementării potențialului educațional al diferitor forme de turism activ. Totodată, aspectele privind socializarea adolescenților în cadrul practicării formelor de turism activ necesită studii aprofundate din perspectiva științei educaționale. Considerăm că tezele inițiale, care anterior au servit ca bază pentru construirea modelelor de socializare, nu corespund totalmente nevoilor reale ale societății moderne, necesitând rezolvarea acestei probleme, care rămâne în continuare actuală.

Scopul cercetării constă în analiza potențialului turismului activ ca mediu de socializare a adolescenților și determinarea condițiilor sociopedagogice de realizare practică prin elaborarea și valorificarea aplicativă a Programului turismului activ privind socializarea adolescenților.

Obiectivele cercetării:

1. Analiza teoretică și argumentarea noțiunii de forme ale turismului activ și a specificului procesului de socializare a adolescenților în cadrul practicării formelor de turism activ.

2. Identificarea criteriilor și determinare a nivelului de socializare a adolescenților în cadrul practicării diverselor forme de turism activ.

3. Investigarea specificului denotativ a adolescenților și al socializării acestora.

4. Cercetarea gradului de socializare a adolescenților și a rolului diverselor forme de turism activ în acest proces.

5. Implementarea și argumentarea eficacității Programului turismului activ privind socializarea adolescenților.

Ipoteza cercetării presupune că elaborarea și implementarea Programului turismului activ privind socializarea adolescenților va fi eficientă dacă:

Pregătirea fizică a adolescenților va începe cu inițierea în formele de turism activ, care vor contribui la implicarea mai eficientă în desfășurarea activităților Programului turismului activ privind socializarea adolescenților;

Va exista o corelație interactivă între cadrul didactic și adolescenți, care va avea un caracter constructiv de integrare;

Adolescenții se vor concentra asupra autoconducerii, care va asigura dezvoltarea independenței în luarea deciziilor, crearea rolurilor sociale, realizarea problemelor privind relațiile reciproce între grupurile de apartenență și socializare.

Sinteza metodologiei de cercetare și justificarea metodelor de cercetare alese. Procesul de realizare a sarcinilor stabilite s-a axat pe următoarele metode de cercetare:

- **teoretice:** *analiza și sinteza*, cercetarea și documentarea științifică, generalizarea și sistematizarea, abstractizarea și modelarea teoretică privind problema de cercetare lansată; *metoda ipotetico-deductivă* pentru lansarea ipotezelor, interpretarea și explicarea rezultatelor obținute în cercetare;

- **empirice:** observarea, chestionarea, testarea, evaluarea formativă prin activitățile propuse.

- **statistice:** experimentul psihopedagogic, ce include etapa de constatare, de formare și control, prelucrarea statistică și interpretarea datelor experimentale.

Noutatea și originalitatea științifică rezidă în elaborarea și implementarea Programului experimental de activități turistice, axat pe practicarea diverselor formelor de turism activ, fapt ce a contribuit la îmbunătățirea procesului de socializare a adolescenților.

Problema științifică importantă soluționată în domeniul cercetat constă în fundamentarea teoretică și argumentarea experimentală a Programului turismului activ privind

socializarea adolescenților, fapt care a condus la ameliorarea procesului de socializare a adolescenților, pentru a asigura integrarea acestora în mediul social.

Semnificația teoretică a lucrării constă în cercetarea și valorificarea metodelor și tehnologiilor de eficientizare a procesului de socializare a adolescenților din perspectiva implementării Programului turismului activ privind socializarea adolescenților.

Valoarea aplicativă a lucrării este determinată de implementarea eficientă a Programului turismului activ privind socializarea adolescenților și aplicarea acestuia în cadrul activităților extrașcolare de către instituțiile de învățământ.

Rezultatele științifice principale propuse spre susținere:

1. Analiza procesului de socializare a adolescenților în cadrul practicării diverselor forme de turism activ în baza cercetării sociologice și a stabilirii gradului de socializare a adolescenților;

2. Stabilirea climatului socioafectiv a grupelor de adolescenți și a orientărilor lor relaționale în vederea socializării mai facile;

3. Fundamentarea teoretică și elaborarea Programei turismului activ privind socializarea adolescenților și validarea metodologiei de implementare a programului elaborat.

Aprobarea rezultatelor cercetării. Rezultatele obținute sunt publicate în 14 lucrări științifice, inclusiv în trei reviste de profil. Datele cercetării teoretico-științifice au fost diseminate în cadrul comunicărilor științifice naționale și internaționale (Chișinău: 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019; 2020; Bacău: 2016, 2018, 2019, 2020; Suceava: 2016; Brașov: 2017, Galați: 2019) și au servit drept suport pentru realizarea *Proiectului pentru tinerii cercetători 18.80012.08.31.A. „Socializarea prin practicarea formelor de turism activ”*.

Structura și volumul tezei. Teza de doctor include introducere, trei capitole, concluzii generale și recomandări, bibliografie din 205 titluri, 171 pagini, dintre care 134 - text de bază, 10 tabele, 35 figuri și 13 anexe.

Cuvinte-cheie: adolescenți, socializare, turism activ, forme de turism activ, programul, integrare socială.

CONȚINUTUL TEZEI

În Introducere se argumentează tema propusă pentru cercetare, este menționată actualitatea și importanța temei investigate, gradul de cercetare a temei, scopul și obiectivele propuse spre realizare, formulată ipoteza de cercetare, realizată sinteza metodologiei de cercetare și argumentată justificarea metodelor de cercetare pentru tema respectivă. Se prezintă succint sumarul capitolelor tezei, cu axarea pe investigațiile teoretico-empirice efectuate și relevanța acestora pentru realizarea scopului și a obiectivelor cercetării.

Fundamentarea conceptului de socializare a adolescenților în practicarea formelor de turism activ (conținutul de bază al capitolului 1)

Turismul activ reprezintă un mijloc eficient de dezvoltare fizică și spirituală a personalității umane, de educație a atitudinii protectoare față de natură, de cunoaștere a patrimoniului național istorico-cultural, a obiceiurilor etniilor conlocuitoare. În analizele autorilor Каталимова А. și Бузни А. [41] sunt specificate formele active de turism: drumeții, turism care utilizează diverse mijloace de transport (dirijabile, baloane etc.), precum și ciclism, schi, plimbare cu barca, hipism, scufundare, vânătoare etc. În contextul cercetărilor efectuate, am considerat necesar de a elabora o clasificare centralizată a formelor de turism activ, luând în considerare clasificările efectuate de diferiți autori, dar și specificul influenței acestei forme de turism asupra socializării adolescenților (Figura 1.1).

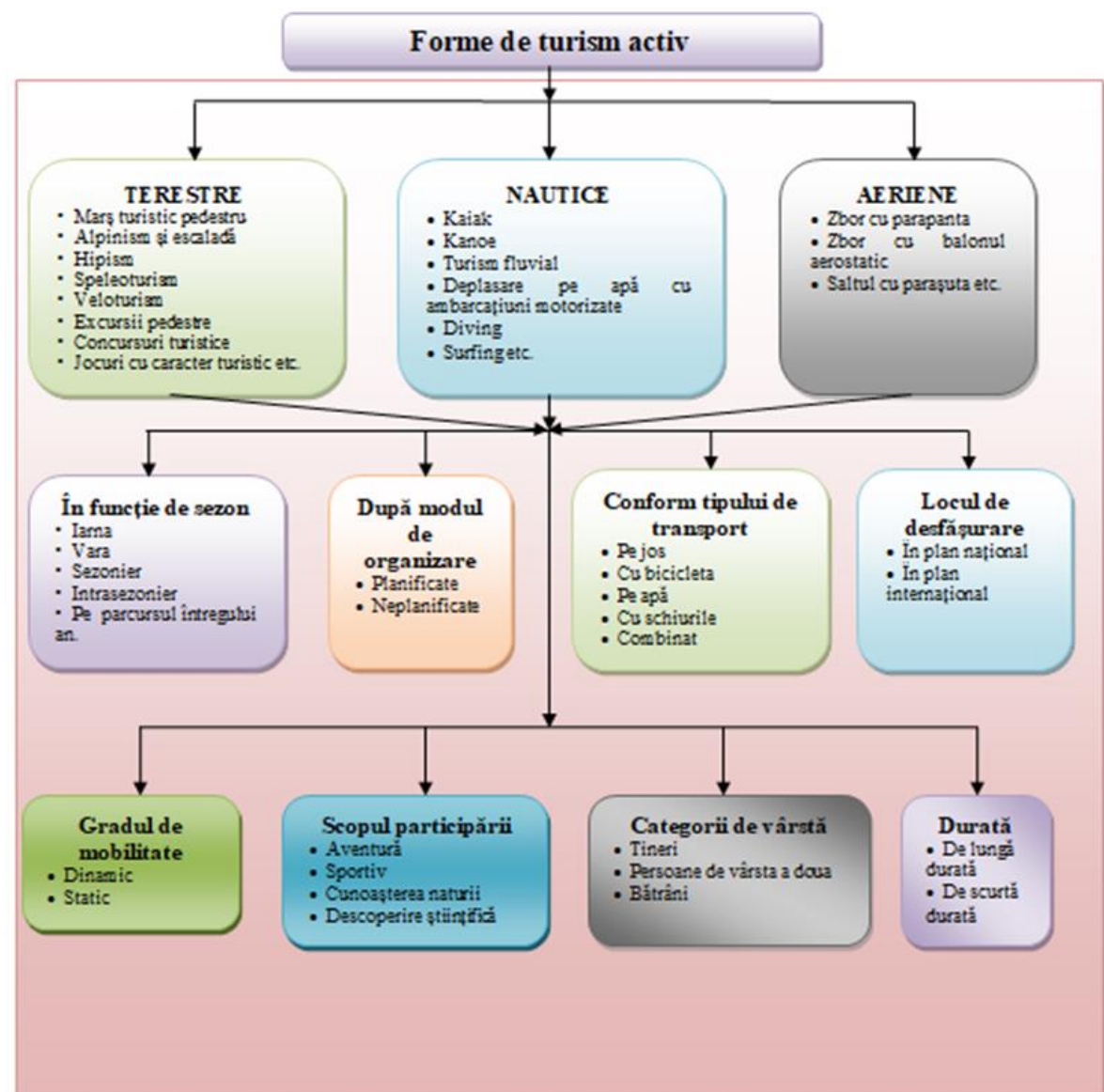

Fig. 1.1. Clasificarea formelor de turism activ (elaborată și adaptată de autor) după Кугушева А. [43], Machado E., Chaviano L., Hernandez Y. [20].

Potrivit autorilor Kybarov C. [42], Gonzalez M. [19], Parra A. [27], turismul activ este mișcarea unei persoane în spațiu dincolo de limitele unei așezări cu un timp de călătorie de cel puțin 15 km pentru recreere, realizat în vederea potențării condiției fizice.

În acest sens, turismul activ se manifestă, în primul rând, prin excursii, marșuri turistice care nu reprezintă doar o vizită de o zi (mai puțin de 24 de ore) într-o anumită zonă în afara locului obișnuit de reședință în scop turistic, ci și o vizită colectivă, întreprinsă cu ajutorul unui ghid prin locurile de interes, muzee etc., cu scop educațional, de dezvoltare a calităților fizice sau cultural-educative [36, 44].

Încercând să dezvăluim o caracteristică generală a turismului activ, nu putem să neglijăm scopul primordial al desfășurării acestei metode de practicare a sportului în corelație cu însușirea și cizelarea comportamentelor sociale ale adolescenților.

Analiza aspectelor evolutive și ale premiselor practicării formelor de turism activ, realizată în baza sintezei lucrărilor autorilor internaționali și naționali din domeniul pedagogiei, al psihologiei, al sociologiei și al turismului, relevă faptul că există un valoros material științific elaborat, însă problema socializării adolescenților în cadrul practicării formelor de turism activ nu este pe deplin studiată. În baza referențialului bibliografic a fost elaborată tipologia formelor de turism activ și clasificate elementele turismului activ, descrise caracteristicile și trăsăturile distincte ale turismului activ. Este reflectată sinteza definirii turismului activ și elaborată propria definiție și conceptualizare a turismului activ.

Ansamblul metodologic al cercetării procesului de socializare a adolescenților în practicarea formelor de turism activ (conținutul de bază al capitolului 2)

Am constatat, așadar, că problema privind socializarea adolescenților în cadrul practicării diverselor forme de turism activ este insuficient tratată atât sub aspect cantitativ, cât și calitativ în literatura de specialitate.

În acest scop, au fost formate două loturi a câte 30 adolescenți de aceeași vârstă din clasele a VIII-a. Grupa experimentală s-a format la Liceul Internat Municipal cu Profil Sportiv, sectorul Buiucani, or. Chișinău, iar grupa martor la gimnaziul „Galata”, din or. Chișinău.

Organizarea și desfășurarea cercetării aplicative. În scopul socializării adolescenților, în cadrul practicării diverselor forme de turism activ, s-a realizat un experiment, axat pe organizarea și desfășurarea mai multor activități, cu implicarea diverselor forme de turism activ. Acestea au inclus marșul turistic și excursii pedestre, concursuri turistice sportive, jocuri

dinamice cu caracter turistic, realizate în baza Programului turismului activ privind socializarea adolescenților.

Cercetarea aplicativă s-a realizat în trei etape: în etapa a I s-a studiat literatura de specialitate și s-a aplicat chestionarul adresat cadrelor didactice și adolescenților din mediul urban și rural al Republicii Moldova; în etapa a II-a s-a selectat eșantionul de cercetare, s-a organizat experimentul prealabil al cercetărilor, aprecierea nivelului pregătirii fizice, a stadiului de coeziune și a gradului de socializare în grupul de adolescenți; iar etapa a III-a a avut ca obiective principale: 1) organizarea și desfășurarea experimentului pedagogic de bază, care s-a derulat în cadrul activităților turistice și 2) aprobarea Programului de turism activ privind socializarea adolescenților. Totodată, s-au analizat și interpretat statistic datele, s-au formulat concluzii și recomandări. În vederea stabilirii gradului de socializare a adolescenților și necesitatea implicării lor în activități turistice au fost supuse măsurării nivelul inițial de pregătire fizică și nivelul socio-afectiv a grupurilor de adolescenți supuși experimentului.

În acest context, practicarea diverselor forme de turism activ presupune parcurgerea unor anumite porțiuni de traseu cu dificultate (depășirea obstacolelor naturale), ce necesită anumite calități motrice ale participanților implicați, care, conform lui Bîca I. și Ștefănescu H. [3] Bota A. [5], Бабкин А. [35], Parra A. [28], Toma G. [32], pot fi dezvoltate prin alergarea de viteză și rezistență, flotări/tracțiuni. Astfel, la etapa inițială, participanții au fost testați la următorii parametri de pregătire fizică generală: alergare de viteză, alergare de rezistență, flotări pe banca de gimnastică și tracțiuni la bara fixă. Pentru aprecierea nivelului pregătirii fizice sunt utilizate diverse metodologii, majoritatea dintre care include măsurarea unor indicatori.

Numărul subiecților testați a fost de 60 de adolescenți, inclusiv 30 fete și 30 băieți, reprezentând un raport de 50% la 50%.

Generalizarea datelor experimentale de diagnosticare. În Tabelul 2.1, sunt reflectate mediile obținute la fiecare testare de către eșantionul studiat, atât băieți, cât și fete.

Tabelul 2.1. Nivelul inițial de pregătire fizică generală a adolescenților din eșantionul studiat (fete n=30; băieți n=30)

Nr. crt.	Parametri	Fete	Băieți
		$\bar{X} \pm m$	$\bar{X} \pm m$
1	Alergare de viteză 60 m (sec)	10,53±0,04	9,55±0,11
2	Alergare de rezistență 1000 m (sec)	320,55±3,56	-
3	Alergare de rezistență 2000 m (sec)	-	585,57±3,96
4	Flotări pe banca de gimnastică (nr. repetări)	16,26±0,78	-
5	Tracțiuni la bara fixă (nr. repetări)	-	8,63±0,56

În urma analizei rezultatelor testărilor efectuate la etapa inițială la toate testele menționate în Tabelul 2.1, se poate determina că valoarea mediilor obținute de adolescenți este scăzută atât la fete, cât și la băieți, în comparație cu criteriile de evaluare a adolescenților la disciplina educație fizică în ciclul gimnazial și liceal, fapt reflectat de timpul redus și numărul mic de repetări la probele de PFG.

Din Tabelul 2.2, putem observa că indicii de statut preferențial, la testarea inițială în cadrul experimentului prealabil, variază atât în grupul I de la 0,73 până la -0,46, cât și în grupul II de la 0,86 la -0,50, ceea ce reflectă faptul că în grupuri există persoane bine integrate, care sunt lideri formali ai grupului, însă predomină un număr mare de subiecți complet neintegrați în grupuri care sunt marginalizați sau față de care se manifestă indiferență

Tabelul 2.2. Indicii de statut preferențial (Testarea inițială, grupul I / grupul II)

Alegeri – respingeri		Nr. subiecți cu aceleași preferințe		ISP		Valoare psihosocială de tip preferențial	
Gr. 1	Gr.2	Gr. 1	Gr.2	Gr. 1	Gr.2	Gr. 1	Gr.2
22	26	1	1	0,73	0,86	POPULARI	
18	25	1	1	0,60	0,83	4	6
15	17	1	1	0,50	0,56		
12	16	1	1	0,40	0,53		
	14		1		0,46		
	12		1		0,40		
11	10	1	1	0,36	0,33	ACCEPTAȚI	
10	9	1	1	0,33	0,30	7	3
9	8	2	1	0,30	0,26		
7		1		0,23			
3		1		0,10			
1		1		0,03			
0	0	3	4	0	0	INDIFERENȚI	
						3	4
14	15	1	1	-0,46	-0,50	MARGINALIZAȚI	
13	14	3	1	-0,43	-0,46	16	17
12	13	1	2	-0,40	-0,43		
11	11	1	1	-0,36	-0,36		
9	10	2	2	-0,30	-0,33		
8	8	1	2	-0,26	-0,26		
7	7	1	2	-0,23	-0,23		
6	6	1	1	-0,20	-0,20		
5	5	2	1	-0,16	-0,16		
4	3	1	3	-0,13	-0,10		
3	1	2	1	-0,10	-0,03		

Rezultatele obținute prin intermediul testului sociometric și al matricei sociometrice demonstrează că în grupurile I/II, la testarea inițială, gradul de coeziune în mediul adolescenților este scăzut. Putem afirma că, la testarea inițială, atât grupul I cât și grupul II sunt omogene.

Analiza grupurilor de adolescenți la testarea inițială a scos în evidență faptul că subiecții chestionați au demonstrat un nivel scăzut al indicilor sociometrici în concordanță cu alegerile făcute, ceea ce arată că relațiile dintre subiecții din grup nu sunt echivalente, nivelul de socializare fiind atenuat, în special, de nivelul de relaționare a membrilor din cadrul grupului.

Tabelul 2.5. Programul turismului activ privind socializarea adolescenților

Perioada de desfășurare	Durata activităților turistice	Instructori		Zona de desfășurare
xx.xx.xx	x zile	G.M., O.M., M.V.		Diverse zone ale Republicii Moldova
Scopul programului		Obiectivele	Direcțiile programului	Rezultatele scontate ale programului
Practicarea diverselor forme de turism activ în vederea socializării adolescenților.		1. Familiarizarea adolescenților cu formele turismului activ ; Dezvoltarea abilităților și formarea relațiilor de grup; 2. Depășirea dificultăților și obținerea încrederii în sine; 3. Dezvoltarea abilităților organizatorice; 4. Autocunoașterea și autodezvoltarea; 5. Dezvoltarea creativității; 6. Depășirea emoțiilor negative; 7. Dobândirea abilităților de comunicare (relații cu colegii).	1. Sport și recreere; 2. Socializare; 3. Dezvoltare creativă; 4. Formarea abilităților de cooperare; 5. Învățarea și practicarea formelor de turism activ.	1. Aplicarea priceperilor și deprinderilor formate pe parcursul învățării și practicării formelor de turism activ; 2. Însușirea noilor comportamente sociale, având ca efect o socializare eficientă; 3. Dezvoltarea personală a participanților; 4. Schimbul de experiență în procesul de activități comune; 5. Formarea competențelor de comunicare, elementele de bază ale comportamentului corect, comunicare, cultură și organizarea timpului liber; 6. Stabilirea relațiilor de cooperare între grupuri.
Modalități de desfășurare a activităților turistice active				
Frontală; Individuală; În grup.				
Forme de turism activ cu caracter sportiv				
1. Labirint turistic sportiv. 2. Pista cu obstacole la tehnica turistică: trecerea suspendată, bârna, corzi paralele, urcare, mușuroaie, coborâre, traversarea, pendulul, schiurile, transportarea accidentatului. 3. Jocuri dinamice cu caracter turistic (de ex. aranjarea lucrurilor în rucsac). 4. Acordarea primului ajutor medical și modalități de transportare a accidentaților în cadrul formelor de turism activ				
Conținutul formelor de turism activ cu caracter sportiv				

N/o	Denumirea formei de turism activ	Descrierea formei	Caracteristica formelor desfășurate	Modalitatea de desfășurare	Formarea abilităților
I.	Labirint turistic sportiv	Labirintul sportiv reprezintă o probă a orientării sportive, în care participanții trebuie să găsească cu ajutorul hărții un anumit număr de puncte de control, amplasate pe un teren special amenajat.	Labirintul sportiv poate fi instalat pe suprafețe mici, el face ca participanții să treacă de la acțiuni lente la acțiuni într-un tempo mai înalt (exerciții în cadrul labirintului, precum: citirea hărții, orientarea după reperele din teren, stabilirea locului de stație etc., competiții).	Activitate de desfășurare individuală	<ul style="list-style-type: none"> • Dezvoltarea abilităților de orientare în teren; • Dezvoltarea abilităților creative; • Dezvoltarea abilităților cognitive; • Dezvoltarea abilităților de dobândire a încrederii în sine; • Dezvoltarea abilităților de comunicare; • Dezvoltarea abilităților de concentrare; • Dezvoltarea abilităților de atenție în mediul înconjurător.
II. Pista cu obstacole la tehnica turistică					
1	Trecerea suspendată	Balustrada, balustrada arbitrilor, asigurarea, bucle locale de asigurare.	Participantul trece etapa pe funiile montate de arbitri, se asigură prin carabinul montat de arbitri, autoasigurarea este obligatorie în ambele capete ale etapei. Se interzice participantului atunci când se efectuează asigurarea să poarte funii agățate sau rucsacuri în spate.	Activitate de desfășurare individuală și în grup	<ul style="list-style-type: none"> • Dezvoltarea abilităților de depășire a dificultăților și obținerea încrederii în sine; • Dezvoltarea abilităților motrice; • Dezvoltarea abilităților de interacțiune și relaționare; • Dezvoltarea abilităților de autocunoaștere; • Dezvoltarea abilităților de cooperare; • Dezvoltarea abilităților de atenție; • Dezvoltarea abilităților de menținere a echilibrului; • Dezvoltarea abilităților de învingere a fobiei de înălțime; • Dezvoltarea abilităților tehnice.

2	Bârnă	Balustrada arbitrilor, bârna, bucele locale de asigurare, bucele ajutătoare.	Participantul montează asigurarea, trece etapa pe bârnă și balustrada montată de arbitri.	Activitate de desfășurare individuală și în grup	<ul style="list-style-type: none"> • Dezvoltarea abilităților de stabilire a echilibrului; • Dezvoltarea abilităților de comunicare și relaționare; • Dezvoltarea abilităților de coordonare a atenției; • Dezvoltarea abilităților de învingere a anxietății; • Dezvoltarea abilităților de coordonare a mișcărilor; • Dezvoltarea abilităților de forță statică.
3	Corzi paralele	Lungimea traseului 10-12 m. Participantul traversează obstacolul ținându-se cu mâinile de bucla ce luncă pe coard superioară, deplasarea are loc pe coarda inferioară.	Participantul trece etapa pe funiile montate de arbitri, se asigură prin carabinul montat de arbitri, autoasigurarea este obligatorie în ambele capete ale etapei. Atunci când se efectuează asigurarea, i se interzice participantului să poarte funii agățate sau rucsacuri în spate.	Activitate de desfășurare individuală și în grup	<ul style="list-style-type: none"> • Dezvoltarea abilităților de obținere a încrederii în sine; • Dezvoltarea abilităților de relaționare; • Dezvoltarea abilităților de interacțiune și colaborare cu grupul; • Dezvoltarea abilităților tehnice; • Dezvoltarea abilităților de atenției și a îndemnării; • Dezvoltarea abilităților de învingere a fobiei.
4	Urcare	Balustrade ale arbitrilor, bucle locale pentru autoasigurare la sfârșitul etapei, linia de limită la începutul etapei.	Sportivul trece etapa pe funiile montate de arbitri. Autoasigurarea este obligatorie în capătul de sus al etapei, începutul etapei fiind marcat cu linia de limită.	Activitate de desfășurare individuală și în grup	<ul style="list-style-type: none"> • Dezvoltarea abilităților de comunicare; • Dezvoltarea abilităților de relaționare; • Dezvoltarea abilităților de obținere a încrederii în sine; • Dezvoltarea abilităților de depășire a fobiei; • Dezvoltarea abilităților de menținere a echilibrului; • Dezvoltarea abilităților de rezistență; • Dezvoltarea abilităților de

					concentrare a atenției; • Dezvoltarea abilităților de flexibilitate.
5	Coborâre	Balustrade ale arbitrilor, bucle locale pentru autoasigurare la începutul etapei, linia de limită la sfârșitul etapei.	Sportivul trece etapa pe funiile montate de arbitri. Autoasigurarea este obligatorie în capătul de sus al etapei, participantul fiind obligat să treacă de linia de limită.	Activitate de desfășurare individuală și în grup	• Dezvoltarea abilităților de concentrare a atenției; • Dezvoltarea abilităților de precizie; • Dezvoltarea abilităților de forță; • Dezvoltarea abilităților de învingere a anxietății; • Dezvoltarea abilităților de motricitate; • Dezvoltarea abilităților de flexibilitate.
6	Mușuroaie	Mușuroaie, linia de limită la începutul și sfârșitul etapei.	Participantul trece etapa pe mușuroaiile montate de arbitri.	Activitate de desfășurare individuală și în grup	• Dezvoltarea abilităților de atenție; • Dezvoltarea abilităților fizice; • Dezvoltarea abilităților de mobilitate; • Dezvoltarea abilităților de menținere a echilibrului; • Dezvoltarea abilităților de gândire; • Dezvoltarea abilităților de reacție; • Dezvoltarea abilităților de obținere a încrederii în propriile forțe.
7	Traversare	Lungimea traseului: 8-10 m. Participantul traversează obstacolul fiind îmbrăcat cu echipamentul turistic ce trebuie să alunece suspendat pe frânghia de bază.	Participantul trece etapa pe funiile montate de arbitri, fiind obligat să treacă de liniile limită.	Activitate de desfășurare individuală și în grup	• Dezvoltarea abilităților de menținere a echilibrului; • Dezvoltarea abilităților de învingerea fobiei de înălțime; • Dezvoltarea abilităților tehnice; • Dezvoltarea abilităților de obținere a încrederii în sine;

					<ul style="list-style-type: none"> • Dezvoltarea abilităților de gândire; • Dezvoltarea abilităților de concentrare; • Dezvoltarea abilităților practice; • Dezvoltarea abilităților de coordonare a mișcării (brațe, picioare); • Dezvoltarea abilităților de forță.
8	Pendulul	Lungimea traseului 4-6m. Participantul, stând așezat în scrânciob, traversează obstacolul (râu, râpă).	Participantul trece etapa pe funiile montate de arbitri, fiind obligat să treacă de liniile limită.	Activitate de desfășurare individuală și în grup	<ul style="list-style-type: none"> • Dezvoltarea abilităților de relaționare pozitivă cu ceilalți; • Dezvoltarea abilităților de învingere a fobiei; • Dezvoltarea abilităților de orientare în spațiu; • Dezvoltarea abilităților de forță în regim de viteză și a rezistenței; • Dezvoltarea abilităților de curaj; • Dezvoltarea abilităților de exprimare și coordonare.
9	Schiurile	Balustradele arbitrilor, bucle locale de asigurare.	Participantul parcurge etapa pe funiile montate de arbitri, autoasigurarea este obligatorie în ambele capete ale etapei. Se interzice persoanelor care efectuează asigurarea să poarte funii agățate sau rucsacuri în spate.	Activitate de desfășurare individuală și în grup	<ul style="list-style-type: none"> • Dezvoltarea abilităților de coordonare a mișcărilor; • Dezvoltarea abilităților de relaționare cu coechipierul; • Dezvoltarea abilităților de cunoaștere interpersonală a participanților; • Dezvoltarea abilităților de reacție și a ritmului; • Dezvoltarea abilităților de îndemânare; • Dezvoltarea abilităților de comunicare și cooperare în grup.
III. Jocuri dinamice cu caracter turistic					

1.	Cine sare mai departe	<p>1. Instructorul împarte grupul în două echipe și îi repartizează în două coloane la locul de start.</p> <p>2. Toți participanții efectuează alternativ un triplu salt. Astfel, fiecare salt ulterior trebuie efectuat de la locul de aterizare al membrului anterior al echipei.</p> <p>3. Câștigătoarea este echipa care a sărit pe o distanță mai lungă.</p>	<p>Jocurile dinamice constituie mijloace și metode, care pot contribui la formarea abilităților psihomotrice ale adolescenților, asigurând creșterea nivelului de socializare al acestora, utilizarea diverselor metode de comunicare etc.</p>	Activitate de desfășurare în grup	<ul style="list-style-type: none"> • Dezvoltarea abilităților de creștere a încrederii în sine; • Dezvoltarea abilităților de atenție; • Dezvoltarea abilităților de reacție și viteză; • Dezvoltarea abilităților de relaționare; • Dezvoltarea abilităților de comunicare cu coechipierul; • Dezvoltarea abilităților de cooperare; • Dezvoltarea abilităților motrice; • Dezvoltarea abilităților de încadrare în echipă.
2.	Umple rucsacul	<p>1. Grupul este împărțit în două echipe și aranjat pe linia de start în două coloane.</p> <p>2. La start sunt aduse diferite lucruri (sac de dormit, saltea, cizme, căni, boluri, trusă medicală, aparat foto, termos...) care trebuie plasate într-un rucsac, situate la 30-50 m. Numărul de lucruri trebuie să corespundă exact numărului de participanți la joc.</p> <p>3. La comanda instructorului, primul participant aleargă spre rucsac, luând de la start un obiect din cele menționate și plasându-l în rucsac. Întorcându-se la start, participantul transmite ștafeta următorului, prin atingerea mâinii.</p> <p>4. Ultimul participant aduce rucsacul deja umplut la linia de start.</p> <p>5. Echipa câștigătoare este cea care a umplut cel mai repede rucsacul și l-a adus la linia de start.</p> <p>6. Echipa care a pierdut este penalizată, fetele- 10 genuflexiuni iar băieții- 10</p>	<p>Jocurile dinamice constituie mijloace și metode, care pot contribui la formarea abilităților psihomotrice ale adolescenților, asigurând creșterea nivelului de socializare al acestora, utilizarea diverselor metode de comunicare etc..</p>	Activitate de desfășurare în grup	<ul style="list-style-type: none"> • Dezvoltarea abilităților de cooperare; • Dezvoltarea abilităților de gestionare a emoțiilor; • Dezvoltarea abilităților de responsabilitate; • Dezvoltarea abilităților de concentrare; • Dezvoltarea abilităților de precizie; • Dezvoltarea abilităților de menținere a unei relații pozitive; • Dezvoltarea abilităților de relaționare; • Dezvoltarea abilităților de apreciere a coechipierului; • Dezvoltarea abilităților de viteză; • Dezvoltarea abilităților de atenție.

		flotări.			
3.	Țintește rucsacul	<p>1. Grupul este împărțit în două echipe. Fiecare echipă formează un cerc cu diametrul de 10-15 m. În centrul cercului este plasat un „coș”(un rucsac deschis).</p> <p>2. Membrii fiecărei echipe primesc 2 mingi în fiecare mână (sau pietricele, bastoane etc.).</p> <p>3. După ce căpitanul a dat startul, participanții încep să arunce, pe rând, câte o minge în coș.</p> <p>4. Câștigătoare este echipa care are cel mai multe mingi în coș, într-un timp cât mai scurt.</p>	Jocurile dinamice constituie mijloace și metode, care pot contribui la formarea abilităților psihomotrice ale adolescenților, asigurând creșterea nivelului de socializare al acestora, utilizarea diverselor metode de comunicare etc.	Activitate de desfășurare în grup	<ul style="list-style-type: none"> • Dezvoltarea abilităților de atenție; • Dezvoltarea abilităților de tenacitate; • Dezvoltarea abilităților de încadrare în echipă; • Dezvoltare abilităților de perseverență; • Dezvoltarea abilităților de stăpânire de sine; • Dezvoltarea abilităților de gândire creativă; • Dezvoltarea abilităților de coordonare a mișcării.

IV. Activități turistice cu caracter cognitiv, recreativ și de socializare

1.	Marș turistic Drumeție	Marșurile turistice sunt de scurtă durată, se încadrează în intervalul 1-2 zile, și de lungă durată de 2-14 zile. Acestea pot fi pedestre, montane etc.	Este o activitate în aer liber, care constă în mersul pe jos, în medii naturale, de multe ori în zone muntoase sau alte zone pitorești. Adesea participanții fac astfel de marșuri turistice/drumeții pe trasee special concepute pentru acest gen de recreere, numite și trasee de drumeție.	Activitate de desfășurare în grup	<ul style="list-style-type: none"> • Dezvoltarea abilităților de reconfortare; • Dezvoltarea abilităților de recreere; • Dezvoltarea abilităților de relaționare; • Dezvoltarea atitudinilor sociale; • Dezvoltarea abilităților cognitive; • Dezvoltarea abilităților tehnice ale turismului pedestru; • Dezvoltarea abilităților de norme și valori sociale; • Dezvoltarea abilităților de dinamism; • Dezvoltarea încărcăturilor emoționale; • Dezvoltarea abilităților de igienă. • Dezvoltarea abilităților unui
----	-------------------------------	---	---	--	--

					comportament adecvat; • Dezvoltarea abilităților de comportament în grup.
2.	Excursii	<p>Activiate planificată și desfășurată cu un grup de participanți însoțit de un ghid turistic, care are ca scop familiarizarea cu monumentele istorice și culturale, rezervațiile naturale, muzee, teatre, tradițiile popoarelor dintr-un anumit teritoriu.</p> <p>Organizarea excursiei poate fi efectuată în două direcții principale. Acestea sunt așa-numitele tururi staționare, care sunt concepute pentru ca turiștii să rămână într-o zonă, precum și tururi direcționate, care presupun vizitarea mai multor zone într-un program prestabilit.</p>	Excursia este o călătorie de agrement cu scopuri educative, culturale, științifice, cognitive, educative, sportive, realizată în grup sau individual, pe jos sau cu un mijloc de locomoție.	Activitate de desfășurare în grup	<ul style="list-style-type: none"> • Dezvoltarea abilităților intelectuale; • Dezvoltarea abilităților sociale și patriotice; • Dezvoltarea abilităților de însușire a unei experiențe sociale; • Dezvoltarea abilităților de îmbogățire a orizontului cultural; • Dezvoltarea abilităților de însușire a noilor cunoștințe; • Dezvoltarea abilităților de comunicare și relaționare; • Dezvoltarea abilităților de fortificare a sănătății; • Dezvoltarea abilităților de formare a conduitei; • Dezvoltarea abilităților de disciplină.
V. Acordarea primului ajutor medical și modalități de transportare a accidentaților în cadrul formelor de turism activ					
1.	Fractura	Este o ruptură sau o întrerupere a continuității unui os sau a unui cartilaj tare, ce apare de obicei ca urmare a unui traumatism sever și care are ca efect impotența motrice, însoțită de hematom, deformare și durere acută.	Transportarea cu ajutorul brațelor, pe umeri, pe scaunul din patru mâini, pe scaunul improvizat dintr-un rucsac, cu ajutorul brancardei improvizate.	Activitate de desfășurare în grup	<ul style="list-style-type: none"> • Dezvoltarea abilităților de gesturi salvatoare; • Dezvoltarea abilităților de asistență în momente dificile; • Dezvoltarea abilităților de solidaritate; • Dezvoltarea abilităților de responsabilitate; • Dezvoltarea abilităților de cumpătare.

Elaborarea Programului turismului activ privind socializarea adolescenților are rolul de a implica adolescenții în practicarea diverselor forme de turism activ, având drept obiectiv sporirea nivelului de socializare; formarea unor relații interpersonale; elaborarea unor criterii de apreciere pentru sine și ceilalți; învățarea normelor, a scopurilor și a mijloacele comportamentului social; formarea deprinderilor de interacțiune socială; dezvoltarea comunicării și a unei atitudini civilizate în relația cu ceilalți; dezvoltarea simțului de solidaritate, de apartenență la un grup nou; formarea socială a personalității adolescentului; dezvoltarea gândirii colective creative etc.

Argumentarea experimentală a eficacității Programului turismului activ privind socializarea adolescenților (conținutul de bază al capitolului 3)

În baza rezultatelor înregistrate atât în cadrul testării inițiale, cât și al celei finale, pentru grupa experimentală și martor, am constatat că participarea grupei experimentale la Programul turismului activ privind socializarea adolescenților a contribuit la o creștere semnificativă a rezistenței adolescenților datorită activităților din cadrul Programului. În Tabelul 3.1, sunt înregistrate datele obținute de grupele martor și experimentală în urma aplicării testului sociometric la testarea inițială și finală, fiind înregistrați indicii de statut preferențial.

Tabelul 3.1. Indicii de statut preferențial înregistrați la testarea inițială și finală în grupele martor și experimentală

Alegeri – respingeri				Nr. subiecți cu aceleași preferințe				ISP				Valoare psihosocială de tip preferențial			
T.L.		T.F.		T.L.		T.F.		T.L.		T.F.		T.L.		T.F.	
M	E	M	E	M	E	M	E	M	E	M	E	M	E	M	E
22	26	19	6	1	1	1	1	0,73	0,86	0,63	0,20	POPULARI			
18	25	15		1	1	1		0,60	0,83	0,50		4	6	3	1
15	17	14		1	1	1		0,50	0,56	0,46					
12	16			1	1			0,40	0,53						
	14				1				0,46						
	12				1				0,40						
11	10	11	4	1	1	1	1	0,36	0,33	0,36	0,13	ACCEPTAȚI			
10	9	10	3	1	1	1	2	0,33	0,30	0,33	0,10	7	3	9	23
9	8	9	2	2	1	2	8	0,30	0,26	0,30	0,06				
7		7	1	1		2	12	0,23		0,23	0,03				
3		3		1		1		0,10		0,10					
1		2		1		1		0,03		0,06					
		1				1				0,03					
0	0	0	-	3	4	4	-	0	0	0	-	INDIFERENȚI			
												3	4	4	-
14	15	13	9	1	1	3	1	-0,46	-0,50	-0,43	-0,30	MARGINALIZAȚI			
13	14	12	8	3	1	1	3	-0,43	-0,46	-0,40	-0,26	16	17	14	6
12	13	11	7	1	2	1	1	-0,40	-0,43	-0,36	-0,23				
11	11	9	5	1	1	3	1	-0,36	-0,36	-0,30	-0,16				
9	10	8		2	2	2		-0,30	-0,33	-0,26					
8	8	7		1	2	1		-0,26	-0,26	-0,23					
7	7	5		1	2	2		-0,23	-0,23	-0,16					
6	6	4		1	1	1		-0,20	-0,20	-0,13					
5	5			2	1			-0,16	-0,16						
4	3			1	3			-0,13	-0,10						
3	1			2	1			-0,10	-0,03						

Notă: n=30

P- 0,05;

0,01;

0,001

E – Grupa experimentală

t – testul Student

n – nr. de subiecți

M – Grupa martor.

P – Prag de semnificație

f – nr. de alegeri

Comparând indicii de statut preferențial înregistrați de subiecții din grupul martor și cea experimentală atât la testarea inițială, cât și la cea finală Tabelul 3.1, putem vedea că grupul martor nu înregistrează schimbări semnificative, situându-se în aceeași zonă, de grup necoeziv, în care lipsesc cooperarea, relaționarea și integrarea. În grupul experimental se atestă diferențe semnificative de la o evaluare la alta, grupul devenind coeziv prin comasarea valorii psihosociale de tip „indiferent” cu valoarea psihosocială de tip „acceptați”, diminuarea valorii psihosociale de tip „marginalizați” la aceeași valoare de tip „acceptați care crește de la 3 subiecți la testarea inițială până la 23 la cea finală, ceea ce denotă faptul că toți membrii grupului au început să relaționeze prin intermediul Programului implementat, care a condus spre sporirea nivelului de socializare și integrare socială.

Analizând datele centralizate în Tabelele 3.2. și 3.3, se poate observa că valorile consemnate la testările inițiale și finale în cazul grupului martor, care nu a parcurs etapele Programului turismului activ privind socializarea adolescenților, confirmă existența unui nivel de pregătire asemănător al celor două grupuri incluse în experimentul pedagogic.

Diferențele dintre acestea apar în mod evident în cazul comparației rezultatelor înregistrate la testările inițială și finală în grupul experimental, în care a fost aplicat Programul turismului activ privind socializarea adolescenților, atât pentru categoria de fete ($t=4,76$, $P<0,001$), cât și pentru categoria de băieți ($t=4,47$, $P<0,001$).

Tabelul 3.2. Rezultatele testărilor inițiale și finale ale grupurilor experimental și martor la cele 3 teste de pregătire fizică generală (fete n=15)

Nr. crt.	Testele	Grupe și statistica	Indicii inițiali $\bar{X} \pm m$	Indicii finali $\bar{X} \pm m$	Semnificația statistică	
					t	p
1	Alergare de viteză 60 m (sec)	E	10,53±0,03	10,41±0,02	4,69	<0,001
		M	10,52±0,04	10,45±0,03	1,94	>0,05
		t	0,27	1,02	-	-
		p	>0,05	<0,05	-	-
2	Alergare de rezistență 1000 m (sec)	E	320,54±3,52	305,41±2,47	4,56	<0,001
		M	320,57±3,60	312,00±2,62	2,53	<0,01
		t	0,006	1,32	-	-
		p	>0,05	<0,01	-	-
3	Flotări din sprijin pe banca de gimnastică (nr. repetări)	E	16,13±0,82	19,67±0,74	4,76	<0,001
		M	16,40±0,74	18,33±0,67	1,33	>0,05
		t	0,24	2,85	-	-
		p	>0,05	<0,01	-	-

Notă: E – gr. exp. Fete - n -15, f – 14: P - 0,05; 0,01; 0,001. Fete – 15, f – 28: P - 0,05; 0,01; 0,001.
M – gr. martor. t - 2,145; 2,977; 4,140 t - 2,048; 2,763; 3,674

După cum rezultă din analiza comparativă a rezultatelor înregistrate de fete la testările inițială și finală în grupele experimentală și martor, valoarea medie a nivelului inițial de pregătire fizică este nesemnificativă ($P > 0,05$) la toate cele 3 teste.

La testarea finală, nivelul mediu al subiecților din grupa experimentală la toate cele 3 teste efectuate prezintă diferențe semnificative ($P < 0,01$; $P < 0,001$) față de cel al subiecților din grupul martor.

Tabelul 3.3. Rezultatele testării inițiale și finale a subiecților din grupurile experimentală și martor la cele 3 teste de pregătire fizică generală (băieți n=15)

Nr. crt.	Teste	Grupe și statistica	Indicii inițiali $\bar{X} \pm m$	Indicii Finali $\bar{X} \pm m$	Semnificația statistică	
					t	p
1	Alergare de viteză 60 m (sec)	E	9,58±0,12	9,19±0,09	3,83	<0,01
		M	9,52±0,11	9,42±0,10	0,97	>0,05
		t	0,36	1,79	-	-
		p	>0,05	<0,01	-	-
2	Alergare de rezistență 2000 m (sec)	E	585,57±3,81	571,93±1,52	4,22	<0,001
		M	585,58±4,11	579,20±2,41	1,86	>0,05
		t	0,002	2,55	-	-
		p	>0,05	<0,01	-	-
3	Tracțiuni la bara fixă (nr. repetări)	E	8,60±0,52	10,67±0,45	4,47	<0,001
		M	8,67±0,60	9,93±0,52	2,38	<0,01
		t	0,08	1,07	-	-
		p	>0,05	<0,05	-	-

Notă: E – gr. exp. Băieți - n - 15, f – 14: P - 0,05; 0,01; 0,001. Băieți – 15, f – 28: P - 0,05; 0,01; 0,001.
M – gr. martor. t - 2,145; 2,977; 4,140 t - 2,048; 2,763; 3,674

Conform analizei datelor prezentate în Tabelul 3, înregistrate de băieții din grupurile experimental și martor la testarea inițială, diferențele sunt nesemnificative ($P > 0,05$) la toate cele 3 teste.

Rezultatele obținute la testările indicilor de statut preferențial la valoarea psihosocială (populari, acceptați, indiferenți, marginalizați) sunt prezentate în Tabelul 3.4, Potrivit rezultatelor, în grupul experimental, comparativ cu cele din grupul martor la testarea finală, s-au observat îmbunătățiri evidente în grupul experimental. În acest sens, pragul de semnificație a variat între 0,45 și 2,41, unde $P < 0,05$.

Tabelul 3.4. Rezultatele statistice ale testărilor sociometrice (indicii de grup) pentru grupurile martor și experimental (n=30)

Nr. crit.	Indici de grup		Testarea inițială	Testarea finală	t	P
			$X \pm m$	$X \pm m$		
1	Populari (nr. alegeri)	E	3,67±1,04	0,2±0,45	3,95	< 0,001
		M	2,23±0,45	1,6±0,37	1,61	> 0,05
		t	1,26	2,41	—	—
		P	> 0,05	< 0,05	—	—
2	Acceptați (nr. alegeri)	E	0,9±0,15	1,43±0,07	4,29	< 0,001
		M	1,63±0,74	2,53±0,67	1,34	> 0,05
		t	0,97	1,63	—	—
		P	> 0,05	> 0,05	—	—
3	Indiferenți (nr. alegeri)	E	0,13±0,30	0,00±0,00	0,45	> 0,05
		M	0,1±0,22	0,13±0,30	0,13	> 0,05
		t	0,09	0,45	—	—
		P	> 0,05	> 0,05	—	—
4	Marginalizați (nr. alegeri)	E	4,57±1,04	1,23±0,30	3,65	< 0,01
		M	4,50±0,82	2,67±0,67	2,56	> 0,05
		t	0,05	1,95	—	—
		P	> 0,05	< 0,01	—	—

Notă: n=30

P- 0,05; 0,01;

0,001

E – Grupa experimentală

t – testul Student

n – nr. de subiecți

M – Grupa martor.

P – Prag de semnificație

f – nr. de alegeri

Analizând datele prezentate în Tabelul 3.4, se observă faptul că diversele forme de turism activ, incluse în Programul turismului activ privind socializarea adolescenților, aplicată în grupa experimental, au redus semnificativ valoarea psihosocială de tip preferențial la categoriile „populari”, „acceptați”, „indiferenți” și „marginalizați”, iar baza numărului de alegeri pentru „marginalizați” a înregistrat un prag de semnificație 1,23±0,30, unde $P < 0,01$ și „populari” 0,2±0,45, unde $P < 0,05$.

În urma prelucrării rezultatelor celor două grupe: experimentală și martor la testarea finală, valorile obținute de grupa experimentală la indicii individuali pe baza numărului de alegeri ale celor „populari” în cadrul testării finale, au crescut semnificativ, comparativ cu cele înregistrate în grupa martor, criteriul variind între valorile de 2,41 și 3,95, la un prag de semnificație $P < 0,001$, pentru cel al valorilor psihosociale de tip preferențial. Cel al „acceptaților” a avut un nivel de 1,63 și 4,29, $P < 0,001$, iar cel al valorilor psihosociale de tip preferențial „marginalizați” a avut un nivel de 1,95 și 3,65, $P < 0,01$.

Rezultatele cercetării ne permit să conchidem că diversele forme de turism activ practicate cu adolescenții din grupa experimentală au favorizat procesul de socializare în cadrul acestuia. Putem afirma că adolescenții incluși în grupa experimentală au progresat din punctul de vedere al intensificării relațiilor interpersonale în cadrul grupului de apartenență în baza atracțiilor și respingerilor, demonstrând o ascensiune a nivelului de socializare datorită aplicării Programului turismului activ privind socializarea adolescenților.

CONCLUZII GENERALE ȘI RECOMANDĂRI

Turismul activ este o modalitate de a le forma adolescenților un stil de viață sănătos, a educa o atitudine respectuoasă față de mediul natural și patrimoniul istorico-cultural. Republica Moldova dispune de condiții climaterice și geografice pentru practicarea diverselor forme de turism activ. În condițiile crizei sanitare pandemice, când se dezvoltă un mod de viață preponderent sedentar, crește importanța turismului activ, care este un tip de turism ce impune exercitarea efortului fizic într-un mediu slab antropizat, folosindu-se modalități active de deplasare.

Rezultatele cercetărilor experimentale privind practicarea diverselor forme ale turismului activ în vederea socializării adolescenților ne-au condus spre formularea următoarelor concluzii generale:

1. Studiul analitic al problemei investigate a contribuit la dezvăluirea esenței și determinarea conceptelor de bază în contextul socializării adolescenților în mediul social prin prisma practicării diverselor forme de turism activ. În baza referențialului bibliografic a fost elaborat și aplicat un model experimental privind practicarea diverselor forme ale turismului activ privind socializarea adolescenților. Noile cunoștințe obținute au permis dezvoltarea suportului metodologic pentru elaborarea și aplicarea Programului turismului activ privind socializarea adolescenților. Acest fapt ne-a orientat spre un studiu minuțios al socializării adolescenților prin practicarea diverselor forme de turism activ.

2. Realizarea analizei sociologice a scos în evidență nivelul de socializare al adolescenților. Din acest motiv, sistematizând aprecierile înregistrate de cadrele didactice și adolescenți, sesizăm importanța practicării diverselor forme de turism activ și contribuția lor la intensificarea procesului de socializare al adolescenților la etapa actuală.

3. Rezultatele înregistrate în cadrul experimentului de constatare reflectă indicatorii optimi ai nivelului inițial de pregătire fizică al grupurilor de adolescenți. Astfel, s-a constatat că grupurile de adolescenți au înregistrat valori medii scăzute la următorii parametri: alergare de viteză 60 m (sec), fete $-10,53 \pm 0,04$, băieți $-9,55 \pm 0,11$; alergare de rezistență 1000 m (sec), fete $-320,55 \pm 3,56$; alergare de rezistență 2000 m (sec), băieți $-585,57 \pm 3,96$; flotări pe banca de gimnastică (nr. repetări), fete $-16,26 \pm 0,78$; tracțiuni la bara fixă (nr. repetări), băieți $-8,63 \pm 0,56$, în comparație cu criteriile de evaluare la disciplina „Educație fizică” pentru ciclul gimnazial.

4. Estimarea climatului socioafectiv al grupurilor de adolescenți a fost realizat prin testarea sociometrică, care a prezentat conexiunea relațiilor interpersonale din interiorul grupurilor, poziția fiecărui membru în interiorul grupului, semnificația rolului adoptat de

fiecare membru, depistarea existenței liderului informal. Astfel, rezultatele empirice ne demonstrează faptul că, la testarea inițială, grupurile erau omogene din punctul de vedere al relațiilor de grup, pentru grupele I/II raportul fiind următorul: la valoarea psihosocială de tip preferențial „populari”-4/6, „acceptați”-7/3, „indiferenți” -3/4 și „marginalizați”-16/16. Totodată, datele prezentate au evidențiat dificultățile de relaționare din interiorul grupului de adolescenți.

5. Rezultatele înregistrate în cadrul testărilor inițiale au condus la ideea privind necesitatea formării și implementării Programului turismului activ privind socializarea adolescenților; orientat spre nivelul de socializare; formarea unor relații interpersonale; elaborarea unor criterii de apreciere pentru sine și ceilalți; învățarea normelor, a scopurilor și mijloacelor comportamentului social; formarea deprinderilor de interacțiune socială; dezvoltarea comunicării și a unei atitudini civilizate în relație cu ceilalți; dezvoltarea simțului de solidaritate, de apartenență la un grup nou; formarea socială a personalității adolescentului; dezvoltarea gândirii colective-creative etc.

6. Experimentul pedagogic a fost desfășurat în baza Programului turismului activ privind socializarea adolescenților. Astfel, comparându-se diferențele dintre rezultatele mediilor subiecților din grupul experimental și grupul martor, se evidențiază un progres mai mare în grupul experimental.

În urma analizei comparative a rezultatelor testării nivelului de pregătire fizică, diferențele dintre acestea apar în mod evident în cazul comparației indicilor inițiali și finali ai subiecților din grupa experimentală, la proba de alergare de viteză, atât pentru fete ($t=4,69$, $P<0,001$), cât și pentru băieți ($t=3,83$, $P<0,01$); la proba de alergare la rezistență fete ($t=4,56$, $P<0,001$) și băieți ($t=4,22$, $P<0,001$). La proba de flotări și, respectiv, tracțiuni, diferențierile sunt, de asemenea, semnificative atât pentru fete, cât și pentru băieți ($P<0,001$). Diferențe apar și între indicii sociometrici ai grupului experimental față de grupul martor datorită formelor de turism activ, practicate pe tot parcursul cercetării. Astfel, la numărul de „populari” grupul experimental a înregistrat $t=3,95$, $P<0,001$, „acceptați”- $t=4,29$, $P<0,001$ și „marginalizați”- $t=3,65$, $P<0,01$. În acest mod, datele statistice experimentale au demonstrat eficacitatea aplicării Programului turismului activ privind socializarea adolescenților, fapt confirmat de creșterea indicilor de pregătire fizică a grupului experimental.

7. Analizând rezultatele testării finale a nivelului de pregătire fizică și climatul socioafectiv în grupurile de adolescenți, s-a demonstrat eficacitatea Programului turismului activ privind socializarea adolescenților, prin intermediul căruia au fost implementate formele pedestre de turism activ. Astfel, examinarea rezultatelor subiecților din grupa experimentală a arătat o îmbunătățire semnificativă la toți parametrii studiați ($P<0,00 - 0,001$).

Problema științifică importantă soluționată în domeniul cercetat constă în fundamentarea teoretică și argumentarea experimentală a Programului turismului activ privind socializarea adolescenților, ceea ce a condus la optimizarea procesului de socializare al adolescenților și asigurarea integrării acestora în mediul social.

În baza cercetării teoretico-empirice și a rezultatelor obținute în urma implementării Programului turismului activ privind socializarea adolescenților, formulăm următoarele *recomandări*:

1. Creșterea semnificației sociale a formelor turismului activ prin promovarea acestuia în cadrul strategiilor și programelor de dezvoltare sectorială.

2. Pregătirea aprofundată a specialiștilor în domeniul turismului activ în cadrul Universității de Stat de Educație Fizică și Sport și includerea cursului „Tehnologia turismului activ” în programele de instruire la nivelurile licență și master.

3. Includerea Turismului activ în categoria activităților extrașcolare cu implementarea Programului turismului activ privind socializarea adolescenților.

4. Clasificarea formelor de turism activ, elaborată în cadrul tezei, permite analiza turismului activ din perspectiva rezolvării problemelor de dezvoltare, organizare și educare a tinerii generații.

5. Cartografierea traseelor turistice locale, regionale (Nord, Centru, Sud) și naționale, destinate turismului activ.

6. Dezvoltarea traseelor interregionale cu statele vecine România și Ucraina pentru turismul activ.

7. Elaborarea și promovarea traseelor turistice în Republica Moldova și dezvoltarea infrastructurii pentru practicarea turismului activ.

8. Organizarea activităților turistice de masă în scopul formării competențelor și dezvoltării abilităților de practicare a turismului activ.

9. Crearea unui portal electronic turistic național, prin intermediul căruia ar fi promovate traseele turistice, inclusiv turismul activ.

10. Responsabilizarea agențiilor de turism, operatorilor de turism pentru înregistrarea traseului și dezvoltarea sistemului de asigurare obligatorie și voluntară în domeniul turismului activ.

BIBLIOGRAFIE

1. BLAJCO, V. *Tineretul Moldovei: Particularitățile socializării în societatea contemporană*. Autoreferatul tezei de doctor habilitat în sociologie. Chișinău: Institutul de Filosofie, Sociologie și Drept, 2014. 44 p. CZU316.334.
2. ALBU, E. Psihologia vârstelor. Târgu-Mureș: Universitatea „Pentru Maior”, [online]. 2007. p. 65. [citat 03. 05. 18]. Disponibil: <https://www.slideshare.net/alambicat/psihologia-varstelor-albu>.
3. BÂCA, I., ȘTEFĂNESCU, H. *Turism și agrement sportiv*. Cluj Napoca: Editura STAR, 2014. 401 p. ISBN 978-606-690-094-2.
4. BERGER, K.S. *The Developing Person Through Childhood and Adolescence*. New York: Edit. Worth Publishers Inc, 1980. 525 p. ISBN 13: 9781464177354.
5. BOTA, A. *Exerciții fizice pentru o viață activă. Activități motrice de timp liber*. București: Editura Cartea Universitară, 2006. 122 p. ISBN 973-731-161-2.
6. BUJDOIU, N. *Etape de dezvoltare și de socializare ale copilului*. Brașov: Editura Uni SAST, 1996. 166. p.
7. CEMORTAN, S. *Dimensiuni psihopedagogice ale socializării copiilor de vârstă timpurie*. Monografie. Chișinău: IȘE, 2015. 108 p. ISBN 978-99-75-48-073-4.
8. CEMORTAN, S. *Repere metodologice pentru socializarea copiilor de vârstă timpurie*. Culegere de articole. Chișinău, 2015. 112 p. ISBN 978-9975-48-089-5.
9. CREȚU, T. *Adolescența și contextul ei de dezvoltare*. București: Editura Credis, 2001. 264 p. ISBN 973-8336-14-7.

10. CREȚU, T. Psihologia vârstelor. Iași: Editura Polirom, 2009. 392 p. ISBN 978974613588.
11. CREȚU, T. Psihologia vârstelor. București: Editura Departamentului de Învățământ deschis la distanță, 2001. 305 p. ISBN 9738336147.
12. DIMA, L., E. Socializarea copiilor din ciclul primar prin activități extrașcolare sportive. Teză de doctor în științe pedagogice. Chișinău: USEFS, 2019. 157 p. C.Z.U.:373.3:796.2.
13. DOBRESCU, A., I. Adolescența azi. Aspecte psiho-sociale. Cluj-Napoca: Presa Universitară Clujeană, 2016. 158 p. ISBN 978-973-595-967-8.
14. DOMINGUEZB GACIA, M., REGO ESPINOSA, I., GARCIA, C. Socializacion de adolescentes y juvenes. Editorial de Ciencias Sociales 2016. ISBN 978-9 59-06-1751-5.
15. DUMULESCU, D., MATEI, C. Adolescența explicată. Buzău: Alpha, 2017. 88 p. ISBN 978-9973-139-385-8.
16. EISENSTEIN, E. Revista Oficial do Núcleo de Estudos da Saúde do Adolescente / UERJ. Vol. 2 nº 2 - Abr/Jun – 2005. versão [On-line]. [citată 09. 06. 2019]. p.6-7. ISSN: 2177-5281
17. ESPINOSA, Lillo José Luis. Revista de la Asociación Española de Neuropsiquiatría. Crecimiento y comportamiento en la adolescencia. versión [On-line]. [citată 01. 03. 2019]. ISSN 2340-2733 versión impresa ISSN 0211-5735ev. Asoc. Esp. Neuropsiq. no.90 Madrid abr./jun. 2004.
18. FERGUSON, A., ZIMMERMAN, M. A. Adolescent resilience: A framework for understanding healthy development in the face of risk. *Annu. Rev. Public Health*, 26, 2005. p. 399-419. DOI: 10.1146/annurev.publhealth. 26.021304.144357.
19. GONZALEZ, M. Rasgos caracterizadores del turismo activo y turismo deportivo e importancia economico-social y estructural de nuevas formas emergentes. In: *Accionmotriz tu revista científica digital*. Nr. 1, 2008. p. 87-88. ISSN 1989-2837.
20. MACHADO, E., CHAVIANO, L., HERRNÁNDEZ. A. Revista: El periplo sustentable. Universitat Autònoma del Estado de Mèxico. Del turismo contemplativo al turismo activo. Publicación Semestrial. Número 15. Julio/ Diciembre 2008. p. 119. ISSN 1870-9036.
21. MILCU, M. Psihologia relațiilor interpersonale: competiție și conflict. Iași: Editura Polirom, 2005. 232 p. ISBN: 978-973-46-0947-5.
22. MODREA, M. Imagine de sine și personalitate în adolescență, Focșani: Editura Aliter, 2006. 224 p. ISBN: 973-97931-6-9.
23. MOGONEA, F. Adolescența, Tinerețea și Vârsta adultă. Caracteristici, tulburări, modalități de intervenție psihopedagogică. Craiova: Universitaria Cluj-Napoca, 2015. 160 p. ISBN 978-606-14-0930-3.
24. MOLDOVAN, E. Educarea personalității elevilor de liceu prin activități turistice extradidactice. Teză de doctor în pedagogie. Chișinău: USEFS, 2006. 232 p. CZU 371.037.1+7965.
25. PALADI, A. Psihologia adolescentului și adultului: Suport de curs. Chișinău: CEP USM, 2018. 101 p. ISBN 978-9975-71-981-0.
26. PALADI, O. Abordări psihologice și pedagogice ale procesului de socializare. În: *Revista Univers Pedagogic* Nr.2 (38), 2013. p. 33-41. ISSN 1811-5470.

27. PARRA ALCARAZ, C. Los espacios para la ensenanza de las actividades fisicas en medio natural. Editorial Wanceulen Editorial Deportiva S.L. 2016. ISBN 978-84 999-3 437-2.
28. PARRA ALCARAZ, C. Los espacios para la ensenanza de las actividades fisicas en medio natural. Editorial Wanceulen Editorial Deportiva S.L. 2016. ISBN 978-84 999-3 437-2.
29. PAVLENKO, L. Adolescența-vârsta dilemelor. Suport metodologic pentru psihologi școlari. Chișinău: Institutul de Științe ale Educației, 2015. 52 p. ISBN 978-9975-48-084-0.
30. RĂDULESCU, S. M. Adolescența între normalitate și devianță. București: Editura Teora, 1999. 164 p. ISBN 973-39-0112-1.
31. RĂDULESCU, S. M., BANCIU, D. *Introducere în sociologia delincvenței juvenile: Adolescența între normalitate și devianță*. București: Editura Medicală, 1990. 164 p. ISBN 973-39-0112-1.
32. TOMA, G. *Forme de practicare a exercițiilor fizice și utilizarea lor în organizarea activității de loisir*. București: Pro Universitaria, 2013. 14 p. ISBN 978-606-14-0716-3.
33. ZAHARIA, A. Peer groups – shaping and affirming environment of the teenegers personality. În: *Materialele Conferinței internaționale Educație și Creativitate pentru o societate bazată pe cunoaștere – Psihologie*. București: Universitatea Titu Maiorescu, 2012. 314 p. ISSN 2248003X.
34. АНДРЕЕВСКАЯ, Е. Формы и методы организации деятельности в полевом экологическом лагере. В: *Материалы Всероссийской научно-практической конференции. „Увлекательное лето-2010”*. Москва: Издательский дом Паганель. с.72. ISBN 9785903889129.
35. БАБКИН, А. Специальные виды туризма. Ростов-на-Дону: Феникс, 2008. 252 с. ISBN 978-5-9718-0310-2.
36. БИРЖАКОВ М. Б. Введение в туризм: Учебник. Издание 8-е, переработанное и дополненное. СПб.: Издательский дом Герда, 2006. 512 с. ISBN 5-94125-082-7.
37. ВОЗНЯК, С. Традиционная педагогическая культура как фактор социализации подростков коренных народов Севера. Дис. канд. пед. наук: 13.00.01. Москва, 2005. 208 с.
38. ГОРЯЕВА, Т.Н. Социализация молодежи. В: *Аспирант и соискатель*, №2, (33), 2006. с. 67-69 ISSN 1608-9014.
39. ДВОРЯНИНОВА, Е. *Туристско-краеведческая деятельность как фактор социализации старших подростков*. Диссертация кандидата педагогических наук 13.00.01. Пенза, 2007. 205 с.
40. КАТАЛИМОВА, А. Н., БУЗНИ, А. Н. Исследование потребностей в активном туризме. В: *Культура народов Причерноморья*. №121, 2007. с. 40-45. ISSN 1562-0808.
41. КАТАЛИМОВА, А. Н., БУЗНИ, А. Н. Исследование потребностей в активном туризме. В: *Культура народов Причерноморья*. №121, 2007. с. 40-45. ISSN 1562-0808.
42. КУВВАТОВ, С. Активный отдых на свежем воздухе. Издательство Феникс, 2006. 320 с. ISBN 5-222-08771-9.

43. КУГУШЕВА, А. Н. Теоретические аспекты активного туризма. В: Сервис в России и за рубежом, Т. 35. № 8., 2012. с. 43-52. ISSN:1995-042X.
44. МАГОМЕДАЛИЕВА, А. М. Социализация подростка в современном обществе. В: Международный студенческий научный вестник. Москва: Российская Академия Естествознания, 2014. ISSN 2409-529X [онлайн] [цитировано 06. 04. 19]. Доступно: <https://scienceforum.ru/2014/article/2014005573>.
45. МАРТЫНОВСКАЯ, А. А. Активный туризм: специфика продукта. В: Научно-методический электронный журнал «Концепт». Т. 45., 2016. с. 86–89 ISSN: 2304-120X.
46. РУБЧЕВСКИЙ, К. В. Социализация личности: интериоризация и социальная адаптация. В: *Общественные науки и современность*. Москва: Наука, № 3, 2003. 147с. ISSN: 0869-0499.
47. СЕЛЕЗНЕВА, М. Социализация молодежи как фактор развитие общества. Диссертация кандидат философских наук Санкт Петербург, 2007. 159 с. УДК 316 346 32-053 б.
48. СТАРОСТЕНКО, К. Развитие активного туризма в России: проблемы и перспективы. В: Среднерусский вестник общественных наук. № 2., 2011. с. 183-186. ISSN 2071-2367.
49. ЧУЧИНА, Н. Н. Социализация подростков в сфере досуга. В: Молодой ученый. №18, 2016. с. 465-475. ISSN 2072-0297.

Lista lucrărilor științifice, științifico-metodice și didactice la tema tezei

Cărți de specialitate:

1. Onoi, M., Mindrigan, V., Grosu, M., Nastas, N., Bespecinaia, O. Turismul activ – factor de socializare a adolescenților. Monografie colectivă. Chișinău: USEFS, 2019. 101 p. ISBN 978-9975-131-83-4.

Articole în reviste științifice:

1. Grosu M. Rolul formelor de turism activ asupra pregătirii fizice a elevilor de 13-14 ani. În: Revista teoretico-științifică „Știința Culturii Fizice”. USEFS, Chișinău, 2020, p. 159. ISSN: 1857-4114.
2. Onoi, M., Grosu, M., Mindrigan, V. The role of tourist march in socializing teenagers. În: Gymnasium. Scientific Journal of Education, Sports and Health. Vol. XX, Issue 1, Supplement, Bacău, 2019, pp. 29-38. ISSN 2344-5645 (online).
3. Grosu, M. Socializarea și integrarea adolescenților din Republica Moldova prin formele turismului activ. În: Revista „Știința Culturii Fizice”, Nr. 33/1. Chișinău: USEFS, 2019, p. 112-117. ISSN 1857-4114.

Articole în lucrările conferințelor și altor manifestări științifice:

1. Grosu, M. Modelarea diferitor forme ale turismului activ în vederea socializării adolescenților. În: Probleme actuale privind perfecționarea sistemului de învățământ în domeniul culturii fizice. Conferința științifică internațională. Chișinău: USEFS, 2014, pp. 329-332. ISBN 978-9975-131-07-0.
2. Grosu, M. Socializarea adolescenților prin practicarea formelor turismului activ și integrarea într-un grup nou. În: Cultura fizică și sportul într-o societate bazată pe cunoaștere.

Conferința științifică internațională. Chișinău: USEFS, 2015, p. 483-487. ISBN 978-9975-131-21-6.

3. **Grosu, M.** Socializarea adolescenților în tabăra cu corturi. În: Materialele Congresului științific internațional „Sport, Olimpism, Sănătate”. Chișinău: USEFS, 2016, p. 71-76. ISBN 978-9975-131-31-5.

4. **Grosu, M.** Rolul activităților turistice în procesul de socializare a adolescenților. În: Materialele Congresului Științific Internațional: „Sport, Olimpism, Sănătate”. Ediția a II-a 26-28 octombrie 2017, p. 43 ISBN 978-9975-131-51-3.

5. **Grosu, M., Onoi, M., Mindrigan, V.** Aspecte teoretice privind socializarea adolescenților în grupurile geneder prin intermediul activităților turistice. În: Materialele Congresului Științific Internațional „Sport. Olimpism. Sănătate”, ediția a III-a. Chișinău: USEFS, 2018, p. 48-50. ISBN 978-9975-131-65-0.

6. Onoi, M., **Grosu, M., Mindrigan, V.** Aspecte teoretice privind rolul formelor de turism activ în socializarea adolescenților. În: Materialele Congresului Științific Internațional „Sport. Olimpism. Sănătate”, ediția a III-a. Chișinău: USEFS, 2018, p.77-78. ISBN 978-9975-131-65-0.

7. Onoi, M., **Grosu, M., Mindrigan, V.** The role of tourist marches in socializing teenagers. În: Achievements and Prospects in the field of sports science and physical education within the interdisciplinary European Education System: Materialele Conferinței Științifice Internaționale. Bacău, 2018, pp. 21-23. ISSN 2344-5645.

8. **Grosu, M., Rîșneac, B.** Jocul – modalitate de socializare a adolescenților în cadrul marșurilor turistice/The game - the socialization of adolescents in the touristic march. În: Materialele Congresului științific internațional „Sport.Olimpism. Sănătate”. Ch.: USEFS, 2019, pp. 63-66. ISBN978-9975-131-76-7.

9. **Grosu, M.** Sociometric particularities in the social integration of adolescents by practicing active forms of tourism. În: Sports, Education, Culture - Interdisciplinary Approaches in Scientific Research. International Scientific Conference. Annals of „Dunarea de Jos” University. FASCICLE XV, Vol. 1/2019, pp. 69-70. ISSN 1454 – 9832.

10. **Grosu, M., Onoi, M., Mindrigan, V., Lungu, E.** The Game – a factor for the Socialization of Adolescents within Tourism Activities. În: *Gymnasium*, v. XXI, n. 1 (Supplement), Bacău, 2020, p. 41-45. ISSN 2344-5645. <https://doi.org/10.29081/gsjesh.2020.21.1s.04>.

ADNOTARE

Grosu Maria „Practicarea diverselor forme ale turismului activ în vederea socializării adolescenților”. Teză de doctor în științe ale educației. Chișinău, 2022.

Structura tezei: introducere, trei capitole, concluzii generale și recomandări, bibliografie din 205 titluri, 171 pagini, dintre care 134 - text de bază, 10 tabele, 35 figuri și 12 anexe. Rezultatele obținute sunt publicate în 14 lucrări științifice.

Cuvinte-cheie: adolescenți, socializare, turism, forme de turism activ, program, integrare socială.

Scopul cercetării: constă în analiza potențialului turismului activ ca mediu de socializare a adolescenților și determinarea condițiilor sociopedagogice de realizare practică prin elaborarea și valorificarea aplicativă a Programului turismului activ privind socializarea adolescenților. **Obiectivele cercetării:** analiza teoretică și argumentarea noțiunii de forme ale turismului activ și a specificului procesului de socializare a adolescenților în cadrul practicării formelor de turism activ; identificarea criteriilor și determinarea nivelului de socializare al adolescenților în cadrul practicării diverselor forme de turism activ; investigarea specificului denotativ al adolescenților și al socializării acestora; cercetarea gradului de socializare a adolescenților și a rolului diverselor forme de turism activ în acest proces; implementarea și argumentarea eficacității Programului turismului activ privind socializarea adolescenților.

Noutatea și originalitatea științifică rezidă în formularea unui șir de caracteristici ce au fundamentat argumentarea, elaborarea și implementarea programului experimental: trăsăturile turismului activ; specificul procesului de socializare din perspectiva pregătirii fizice a adolescenților; specificarea formelor terestre de turism; factorii practicării turismului activ (motivarea, activitatea colectivă, relaționarea etc.) din perspectiva corelaționării educaționale, sportive, sociale, fapt ce a condus la îmbunătățirea procesului de socializare a adolescenților.

Rezultatele științifice care au condus la soluționarea problemei importante în domeniul cercetat consemnează fundamentarea teoretică și argumentarea experimentală a Programului activităților turistice active, bazat pe diverse forme de turism, fapt care a condus la asigurarea creșterii procesului de socializare a adolescenților, pentru a asigura integrarea lor în mediul social.

Semnificația teoretică a lucrării constă în interpretarea noțiunilor de grad de socializare, proces de socializare, specificul comportamental al adolescenților, persoană sociabilă, comportament de risc, relații sociale, în cercetarea și valorificarea tehnologiilor educaționale în procesul de socializare a adolescenților din perspectiva instrumentarului formativ elaborat.

Valoarea aplicativă a lucrării constă în realizarea unei conexiuni analitico-sintetice între domeniul educațional, sportiv și cel social la nivel de aplicare formativă a Programului turismului activ privind socializarea adolescenților, care și-a demonstrat eficacitatea și poate fi valorificat în diverse activități de educație fizică și sport.

Implementarea rezultatelor științifice. Conținutul experimental al planului de cercetare, expus în Programul activităților turistice active în vederea socializării adolescenților, a fost aplicat în scopul eficientizării gradului de socializare a adolescenților prin intermediul formelor de turism activ, din cadrul Liceului Internat Municipal cu Profil Sportiv (sectorul Buiucani, or. Chișinău) și a Gimnaziului „Galata” din or. Chișinău, fapt confirmat prin adevărurile de implementare, anexate la teză. Totodată, rezultatele științifice obținute se regăsesc în cadrul proiectului aplicativ pentru tinerii cercetători „Socializarea adolescenților prin practicarea formelor de turism activ”, cifrul 18.80012.08.31.A.

АННОТАЦИЯ

Гросу Мария. „Практика различных форм активного туризма с целью социализации подростков”. Диссертация на соискание ученой степени кандидата педагогических наук. Кишинэу, 2022.

Структура диссертации: введение, три главы, выводы, практические рекомендации, литература из 205 источников, 171 страницы, 134 страниц основного текста, 10 таблиц, 35 рисунков и 12 приложений. Полученные результаты опубликованы в 14 научных работах.

Ключевые слова: подростки, социализация, туризм, формы активного туризма, программа, социальная интеграция.

Цель исследования : состоит в анализе потенциала активного туризма как среды для социализации подростков и определении социально-педагогических условий практической реализации посредством разработки и практической капитализации Программы активной туристической деятельности в целях социализации подростков.

Задачи исследования: теоретический анализ и аргументация понятия форм активного туризма и специфики процесса социализации подростков в практике форм активного туризма; выявление критериев и определение уровня социализации подростков в практике различных форм активного туризма; исследование денотативной специфики подростков и их социализации; социологические исследования степени социализации подростков и роли в этом процессе различных форм активного туризма; реализация и аргументация эффективности Программы активной туристической деятельности в целях социализации подростков.

Оригинальность и научная новизна работы заключается в формулировании ряда характеристик, обосновывающих аргументацию, разработку и реализацию экспериментальной программы: особенности активного туризма; специфика процесса социализации с точки зрения физического воспитания подростков; спецификация наземных форм туризма; факторы занятий активным туризмом (мотивация, коллективная деятельность, отношения и др.) с точки зрения образовательной, спортивной, социальной взаимосвязи, что привело к улучшению процесса социализации подростков.

Научная проблема решаемая в исследуемой области фиксирует теоретическое и экспериментальное обоснование Программы активной туристической деятельности, основанной на различных формах туризма, которая привела к усилению процесса социализации подростков, обеспечению их интеграции в социальную среду.

Теоретическая значимость работы состоит в интерпретации понятий степени социализации, процесса социализации, специфики поведения подростков, общительной личности, рискованного поведения, социальных отношений, исследования и использования образовательных технологий в процессе социализации подростков с позиций разработанных средств обучения.

Практическая значимость работы заключается в установлении аналитико-синтетической связи между образовательной, спортивной и социальной сферами на формирующем прикладном уровне Программы активной туристической деятельности по социализации подростков, которая продемонстрировала свою эффективность и может быть использована в различных физкультурно-спортивных мероприятиях.

Внедрение научных результатов исследования. Экспериментальное содержание плана исследования, представленное в Программе активной туристической деятельности для социализации подростков, было применено с целью оптимизации степени социализации подростков посредством активного туризма в муниципальной средней школе спортивного профиля (сектор Буюкань, г.Кишинэу) и гимназии "Галата" в г. Кишинэу, внедрение подтверждено документами приложенными к диссертации. Вместе с тем, полученные научные результаты можно найти в прикладном проекте для молодых исследователей «Социализация подростков через практику активного туризма» № 18.80012.08.31.A.

ANNOTATION

Grosu Maria „*Practicing various forms of active tourism in order to socialize adolescents*”
PhD thesis in educational sciences. Chisinau, 2022.

Thesis structure: introduction, three chapters, general conclusions and recommendations, bibliography of 205 titles, 171 pages, of which 134 - basic text, 10 tables, 35 figures and 12 annexes. The results are published within 14 scientific papers.

Key words: adolescents, socialization, tourism, forms of active tourism, program, social integration.

Domain of study – Pedagogy.

Purpose of the research: consists in the analysis of the potential of active tourism as an environment for the socialization of adolescents and also to determine the socio-pedagogical conditions of practical achievement through the elaboration and applicative capitalization of the Program of active touristic activities in order to socialize adolescents.

Objectives of the thesis: theoretical analysis and argumentation of the notion of forms of active tourism and the specifics of the process of socialization of adolescents in the practice of forms of active tourism; identifying the criteria and determining the level of socialization of adolescents in the practice of various forms of active tourism; investigating the denotative specificity of adolescents and their socialization; sociological research on the degree of socialization of adolescents and the role of various forms of active tourism in this process; implementation and argumentation of the effectiveness of the Program of active touristic activities in order to socialize adolescents.

Novelty and scientific originality lies in the formulation of a series of characteristics that substantiated the argumentation, elaboration and implementation of the experimental program: the features of active tourism; the specifics of the socialization process from the perspective of the physical training of adolescents; specification of terrestrial forms of tourism; the factors of practicing active tourism (motivation, collective activity, relationships, etc.) from the perspective of educational, sports and social correlation, which led to the improvement of the socialization process of adolescents.

The main scientific problem solved in the domain of study records the theoretical substantiation and experimental argumentation of the Program of active tourism activities, based on various forms of tourism, which led to ensuring the increase of the socialization process of adolescents, to ensure their integration into the social environment.

Theoretical significance consists in interpreting the notions of degree of socialization, socialization process, specific behavior of adolescents, sociable person, risk behavior, social relations, and also into the research and use of educational technologies in the process of socialization of adolescents from the perspective of developed training tools.

Practical value consists in achieving an analytical-synthetic connection between the educational, sports and social fields at the formative application level of the Program of active tourist activities for the socialization of adolescents, which has demonstrated its effectiveness and can be used in various physical education and sports activities.

Implementation of the scientific results: The experimental content of the research plan, presented in the Program of active touristic activities for the socialization of adolescents, was applied in order to streamline the degree of socialization of adolescents through active tourism, within the Municipal High School of sports profile (Buiucani sector, city of Chisinau) and the "Galata" gymnasium in Chisinau, fact confirmed by the implementation certificates, attached to the thesis. At the same time, the scientific results obtained can be found in the application project for young researchers "Socialization of adolescents through the practice of active tourism", number 18.80012.08.31.A

GROSU MARIA

**PRACTICAREA DIVERSELOR FORME ALE TURISMULUI ACTIV ÎN VEDEREA
SOCIALIZĂRII ADOLESCENȚILOR**

Specialitatea: 533.04. Educație fizică, sport, kinetoterapie și recreație

REZUMATUL

tezei de doctor în științe ale educației

Aprobat spre tipar: 04.01.2022
Hârtie ofset. Tipar offset.
Coli de tipar: 2,0

Formatul hârtiei
Tiraj 30 ex.
Comanda nr. 16

UNIVERSITATEA DE STAT DE EDUCAȚIE FIZICĂ ȘI SPORT

MD-2024 Republica Moldova, Chișinău, str. A. Doga 22